

TVIRTINU
VšĮ Jurbarko rajono
pirminės sveikatos priežiūros centro
Direktorės Remigijos Mencienės
2020 m. sausio 3 d.

RADIOLOGIJOS TECHNOLOGO PAREIGINIAI NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 163:2019 „Radiologijos technologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma radiologijos technologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Medicininės radiologijos procedūra** – medicininės diagnostikos arba gydymo procedūra, kurią atliekant naudojami jonizuojančiosios ir nejonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai ir pagalbinė įranga.

2.2. **Medicininis vaizdinimas** – žmogaus kūno ar jo dalių vaizdinimas norint ištirti ar diagnozuoti ligas, naudojant medicininės radiologijos procedūrų vaizdų gavimo technologijas.

2.3. **Radiologijos technologas** – asmuo, kuris teisės aktų nustatyta tvarka yra įgijęs radiologijos technologo kvalifikaciją.

2.4. **Radiologijos technologo praktika** – teisės aktų reglamentuojama radiologijos technologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūros veikla.

2.5. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Teisę verstis radiologijos technologo praktika turi asmuo, įgijęs radiologijos technologo kvalifikaciją.

4. Radiologijos technologo kvalifikacija įgyjama aukštojoje mokykloje baigus radiologijos studijų programą. Užsienyje įgyta radiologijos technologo kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

5. Radiologijos technologo profesinę kvalifikaciją įgijusiais taip pat laikomi asmenys:

5.1. turintys Sovietų Sąjungos mokymo įstaigų diplomus, išduotus asmenims, pradėjusiems studijas tos šalies medicinos mokyklose iki 1990 m. kovo 11 d., patvirtinančius, kad suteikta medicinos sesers, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos felčerio, felčerio, akušerio, medicinos felčerio laboranto, sanitarijos felčerio kvalifikacija, ir Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro (nuo 2015 m. vasario 27 d. – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro) išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 576 val. trukmės Rentgeno (radiologijos) pagrindų mokymo programa (specializacija), arba pažymėjimus, liudijančius kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 432 val. (atsitraukus nuo darbo) arba 320 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa arba ne trumpesnė kaip 576 val. (atsitraukus nuo darbo) arba 384 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Fluorografijos kabinetų rentgeno laborantų specializacijos programa, arba ne trumpesnė kaip 144 val. Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa, arba ne trumpesnė kaip 750 val. Radiologijos

laborantų paruošimo programa, ir turintys ne mažesnę kaip trejų metų rentgeno (radiologijos) laboranto darbo patirtį Lietuvoje;

5.2. turintys Lietuvos Respublikos aukštesniosios ar aukštosios mokyklos iki 2015 m. gruodžio 31 d. išduotus diplomus, liudijančius, kad baigta ne trumpesnė kaip trejų metų studijų programa ir Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro (nuo 2015 m. vasario 27 d. – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro) išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 576 val. trukmės Rentgeno (radiologijos) pagrindų mokymo programa (specializacija) arba pažymėjimus, liudijančius, kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 432 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 320 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa arba ne trumpesnė kaip 576 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 384 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Fluorografijos kabinetų rentgeno laborantų specializacijos programa, arba ne trumpesnė kaip 144 val. Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa, arba ne trumpesnė kaip 750 val. Radiologijos laborantų paruošimo programa, ir turintys ne mažesnę kaip trejų metų rentgeno (radiologijos) laboranto darbo patirtį Lietuvoje;

5.3. turintys Lietuvos Respublikos aukštesniųjų medicinos mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad suteikta rentgeno techniko, medicinos sesers, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos felčerio, felčerio, medicinos brolio, akušerio, sanitarijos felčerio, higienos felčerio, higienisto, felčerio laboranto, kineziterapeuto padėjėjo, ergoterapeuto padėjėjo profesinė kvalifikacija, ir Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro (nuo 2015 m. vasario 27 d. – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro) iki 2015 m. gruodžio 31 d. išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 576 val. trukmės Rentgeno (radiologijos) pagrindų mokymo programa (specializacija), arba pažymėjimus, liudijančius, kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 432 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 320 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa arba ne trumpesnė kaip 576 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 384 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Fluorografijos kabinetų rentgeno laborantų specializacijos programa, arba ne trumpesnė kaip 144 val. Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa, arba ne trumpesnė kaip 750 val. Radiologijos laborantų paruošimo programa;

5.4. turintys Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad suteikta bendrosios praktikos slaugytojo, slaugytojo, bendruomenės slaugytojo, akušerio, gydytojo odontologo padėjėjo, medicinos diagnostikos laboranto, technologo, medicininės diagnostikos laboranto, biomedicininės diagnostikos technologo, biomedicinos technologo, kineziterapeuto, ergoterapeuto profesinė kvalifikacija, ir Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro (nuo 2015 m. vasario 27 d. – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro) iki 2015 m. gruodžio 31 d. išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 576 val. trukmės Rentgeno (radiologijos) pagrindų mokymo programa (specializacija), arba pažymėjimus, liudijančius, kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 432 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 320 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa arba ne trumpesnė kaip 576 val. (atsitraukus nuo darbo) ar 384 val. (neatsitraukus nuo darbo) trukmės Fluorografijos kabinetų rentgeno laborantų specializacijos programa, arba ne trumpesnė kaip 144 val. Radiologijos skyrių medicinos seserų specializacijos kursų programa, arba ne trumpesnė kaip 750 val. Radiologijos laborantų paruošimo programa;

5.5. turintys Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad baigta Biomedicininės diagnostikos studijų programa su Radiologijos specializacija, kurią baigus suteikta technologo profesinė kvalifikacija;

5.6. turintys Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad baigta Radiologijos studijų programa ir suteiktas medicinos technologijų bakalauro ar profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis.

6. Radiologijos technologas verčiasi radiologijos technologo praktika kartu su asmens sveikatos priežiūros specialistais tik asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti radiologijos ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurių teikimo reikalavimuose numatyta, kad šias paslaugas turi teisę teikti šis specialistas.

7. Radiologijos technologas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

8. Radiologijos technologas turi teisę:

8.1. verstis radiologijos technologo veikla Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

8.2. konsultuotis su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

8.3. tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos medicinos normos 14 punkte nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

8.4. reikalauti darbdavio užtikrinti optimalias darbo sąlygas (patalpos, higieninės sąlygos, asmeninės apsaugos priemonės, medicinos priemonės (prietaisai), jų priežiūra bei atnaujinimas), reikalingas medicininės radiologijos procedūroms atlikti;

8.5. atsisakyti teikti radiologijos technologo paslaugas, jeigu darbo sąlygos kelia realų pavojų paciento ar radiologijos technologo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

8.6. dalyvauti pasitarimuose, seminaruose ir konferencijose, mokslinių draugijų veikloje, kur nagrinėjami su profesine kvalifikacija susiję klausimai.

9. Radiologijos technologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklą.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Radiologijos technologas privalo:

10.1. teikti pirmąją medicinos pagalbą;

10.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai atlikti medicininės radiologijos procedūras ir užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę;

10.3. nepriskirtais radiologijos technologo kompetencijai atvejais rekomenduoti pacientui kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

10.4. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.5. prieš atlikdamas medicininės radiologijos procedūrą, informuoti pacientą apie atliekamą procedūrą, kaip elgtis jos metu ir po jos, užtikrinti kokybišką ir saugų procedūros atlikimą;

10.6. dalyvauti optimizuojant ir svarstant medicininio vaizdinimo ir medicininės radiologijos procedūrų pagrįstumą;

10.7. laikantis radiacinės saugos optimizavimo principo ir su medicininio vaizdinimo ir medicininės radiologijos procedūromis susijusių teisės aktų reikalavimų, užtikrinti teikiamų paslaugų radiacinę saugą;

10.8. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

10.9. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

10.10. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.11. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytais pagrindais ir tvarka;

10.12. tvarkyti radiologijos technologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.13. paaiškinti radiologijos technologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisės saugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.14. taikyti Lietuvos Respublikoje tik mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius darbo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

10.15. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

10.16. užtikrinti, kad medicininės radiologijos procedūros metu rizika pacientui būtų ne didesnė nei leistina pacientų saugą reglamentuojančių teisės aktų;

10.17. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Radiologijos technologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs radiologijos technologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamasis, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

12. Radiologijos technologas turi žinoti:

12.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

12.2. medicinos statistikos pagrindus;

12.3. sveikatos draudimo pagrindus;

12.4. sveikatos teisės pagrindus;

12.5. asmens duomenų apsaugos principus;

12.6. naudojimosi ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.

13. Radiologijos technologas turi išmanyti:

13.1. ligų ir sveikatos sutrikimų ypatumus, jų vaizdus medicininio vaizdinimo tyrimuose;

13.2. šiuolaikinę medicininių vaizdų apdorojimo techniką;

13.3. medicininio vaizdinimo, medicininės radiologijos procedūrų metu naudojamų technologijų ir įrangos veikimo ir naudojimo principus;

13.4. medicininių vaizdų vertinimo technologiją, susijusią su diagnostiniu priimtinumu ir kokybe;

13.5. specialiuosius medicininio vaizdinimo metodus ir intervencijas;

13.6. radiofarmacinius vaistinius preparatus ir kontrastines medžiagas, naudojamas medicininės radiologijos procedūrų metu, jų šalutines reakcijas;

13.7. gaisrinės saugos, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

14. Radiologijos technologas turi gebėti:

14.1. atlikti medicininio vaizdinimo procedūras, vadovaudamasis gydytojo radiologo paskyrimu, pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, vadovo patvirtintus medicininio vaizdinimo procedūrų protokolus;

14.2. efektyviai ir tinkamai kurti medicininis vaizdus ir juos valdyti (įskaitant tyrimų ir medicininės apšvitos veiksnių optimizavimą);

14.3. efektyviai naudoti medicinos priemones (prietaisus) ir medicininį vaizdų apdorojimo įrenginius;

14.4. naudotis įvairiomis informacinėmis technologijomis, atlikti mokslinius tyrimus ar dalyvauti juos atliekant, analizuoti gautus duomenis;

14.5. pagal medicininio vaizdinimo procedūros protokolą atlikti ir apdoroti gautus medicininis vaizdus, įvertinti medicininio vaizdinimo procedūros kokybę bei atlikti kitus veiksmus, kuriuos būtina atlikti prieš ir po medicininio vaizdinimo, medicininės radiologijos procedūrų (įskaitant radiofarmacinių vaistinių preparatų injekavimą, kaip numatyta medicininio vaizdinimo procedūros protokole);

14.6. vadovaudamasis radiacinės saugos reikalavimais, užtikrinti darbuotojų, pacientų ir gyventojų radiacinę saugą, medicinos priemones (prietaisus) naudoti vadovaudamasis radiacinės saugos instrukcijomis;

14.7. dalyvauti rengiant medicininio vaizdinimo procedūrų protokolus;

14.8. dirbti sveikatos priežiūros specialistų komandoje;

14.9. atlikti medicininės radiologinės procedūras, kurių metu naudojami kontrastiniai ir (ar) radiofarmaciniai preparatai, ir kitus slaugos veiksmus, susijusius su atliekama medicinine radiologine procedūra, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

14.9.1. diplomo priede nurodyta, kad išklaustyta slaugos technikos teorijos ir praktikos mokymo dalykas;

14.9.2. yra išklaudyta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus atitinkanti ne trumpesnė kaip 32 val. trukmės slaugos technikos teorijos ir praktikos mokymo programa ir gautas tai patvirtinantis pažymėjimas.

Susipažinau ir sutinku:

Pareigos _____

Parašas _____

Vardas ir pavardė _____

Data _____